Prima instanță: Judecătoria Drochia, sediul Central, (judecător: Rodica Chistruga) dosarul nr. 2a-174/23

CURTEA DE APEL BĂLȚI
Colegiul civil și de contencios administrativ

D E C I Z I E

21 septembrie 2023 mun. Bălţi

Instanța compusă din:
Președintele completului Stela Procopciuc
Judecători Dumitru Corolevschi și Diana Stănilă
Grefier Lilia Burlacu

examinând în ședință publică, apelul declarat de Condratiuc Ecaterina prin intermediul avocatului Igor Ciuru împotriva hotărârii Judecătoriei Drochia, sediul central, din 01 noiembrie 2022,

emisă în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată formulată de SRL ,,Auto Rent Expert" către Condratiuc Ecaterina privind încasarea datoriei,

c o n s t a t ă :

Circumstanțele cauzei:

La data de 10 februarie 2022, reclamantul SRL ,,Auto Rent Expert" s-a adresat cu o cerere de chemare în judecată împotriva lui Condratiuc Ecaterina cu privire la încasarea datoriei.

În motivarea cererii de chemare în judecată reclamantul a indicat că la data de 23 iulie 2021, a fost încheiat un contract de locațiune auto nr. 3478426987 între pârâta Condratiuc Ecaterina în calitate de locatar și compania SRL ,,Auto Rent Expert" în calitate de locator, pentru automobilul KIA PICANTO cu n/î *****.

Drept urmare, contractul de locațiune a fost încheiat pe o perioadă de 6 zile din data de 23 iulie 2021 pînă la data de 29 iulie 2021, cu rata de închiriere pe zi de 26, 00 Euro, rată care includea asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto internă (RCA), fără asigurarea Auto-CASCO și cu responsabilitatea integrală a locatarului față de automobilul KIA PICANTO cu n/î ***** în caz de daune sau furt.

În continuare, potrivit actului de primire-predare, autovehiculul KIA PICANTO cu n/î ***** a fost predat/restituit de Condratiuc Ecaterina către SRL ,,Auto Rent Expert" la data de 27 iulie 2021, deja deteriorat.

Drept urmare, la restituirea autovehiculului, de către pârâtă a fost comunicat că la data de 27 iulie 2021 în mun. Chișinău a avut loc accident rutier, cu

implicarea vehiculului KIA PICANTO cu n/î ***** condus de ea și vehiculul RENAULT KANGOO.

Drept consecință, conform procesului-verbal cu privire la contravenție seria nr. ***** din 27 iulie 2021, vinovată în procedura accidentului rutier menționat a fost recunoscută anume Ecaterina Condratiuc.

Prin urmare, suma prejudiciului cauzat SRL ,,Auto Rent Expert", ca urmare deteriorării autovehiculului KIA PICANTO n/î ***** în accidentul rutier din 27 iulie 2021, conform contului nr. ***** din ***** a stației de reparație ,,Autoframe-FM" SRL a constitui suma de 134 641 lei.

Reieșind din cele expuse, având în vedere faptul că pârâta nu a compensat prejudiciul material care l-a produs prin accidentarea automobilului închiriat, ba chiar mai mult, de la plata lui s-a eschivat, odată ce cererea prealabilă adresată ultimei a rămas fără răspuns, reclamantul s-a văzut nevoit să se adreseze instanţei de judecată pentru a solicita încasarea forțată de la pârâta Condratiuc Ecaterina a prejudiciului material cauzat.

Solicită SRL ,,Auto Rent Expert", încasarea de la Condratiuc Ecaterina în beneficiul său a prejudiciului material cauzat prin deteriorarea autovehiculului KIA PICANTO n/î ***** în sumă de 134 641 lei, la fel și compensarea cheltuielilor de judecată suportate în actuala cauză.

Poziția instanței de fond:

Prin hotărârea judecătoriei Drochia, sediul Central din 1 noiembrie 2022, cererea de chemare în judecată depusă de către SRL ,,Auto Rent Expert" împotriva lui Condratiuc Ecaterina privind încasarea datoriei, a fost admisă.

- s-a încasat de la Condratiuc Ecaterina în beneficiul lui SRL ,,Auto Rent Expert" datoria în sumă de 134 641, 00 (una sută treizeci și patru mii șase sute patruzeci și unu, 00 bani) lei și cheltuielile de judecată formate din: taxa de stat achitată de reclamant la înaintarea acţiunii în sumă de 4488 (patru mii patru sute optzeci și opt, 00 bani) lei și suma de 5975(cinci mii nouă sute șaptezeci și cinci, 00 bani) lei, drept cheltuieli pentru asistența juridică.

Solicitarea apelantului:

Invocând ilegalitatea și netemeinicia hotărîrii Judecătoriei Drochia, sediul Central din 1 noiembrie 2022, Condratiuc Ecaterina prin intermediul avocatului Igor Ciuru la 22 noiembrie 2022 a contestat-o cu apel preliminar, solicitând casarea hotărîrii cu emiterea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă.

La data de 16 martie 2023 Condratiuc Ecaterina prin intermediul avocatului Igor Ciuru a depus apel motivat în care a indicat aceleași cerințe ca și în cererea de apel preliminară.

Motivele apelului:

În motivarea cererii de apel, apelantul a indicat că hotărârea judecătoriei Drochia, sediul Central din 1 noiembrie 2022 este nefondată și pasibilă de a fi casată, concluziile instanței de fond fiind în contradicție cu circumstanțele cauzei.

Susține apelantul că instanța da fond în mod greșit a constatat că potrivit contractului semnat între părți, pârâtei îi revine obligația corelativă de a achita prețul de chirie stabilit în contract, la fel, de achita asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto (RCA) fără asigurare Auto-CASCO și cu responsabilitatea integrală a locatarului față de automobilul KIA PICANTO n/î ***** și caz de daune sau furt.

Menționează apelantul că, în referința depusă în instanța de fond a menționat că, potrivit contractului încheiat între părți, locatarul – Condratiuc Ecaterina a fost asigurată prin poliția de asigurare CDW, care este o poliță de asigurare internațională, similar poliței de asigurare CASCO. Locatarul – Condratiuc Ecaterina a achitat pentru polița de asigurare CSW suma de 10 euro/zi, iar în total 60 de euro.

Astfel, în opinia apelantei, prin asigurarea CSW, pârâta a fost absolvită de plata prejudiciilor, chiar dacă s-a produs un accident din vina sa. Tocmai pentru a fi asigurată de astfel de incidente, pârâta a achitat suplimentar 60 de euro pentru polița de asigurare CSW.

Accentuează apelantul că acest argument deși a fost relatat instanței de fond, totuși instanța nu s-a expus în nici un fel asupra acestuia.

Mai consideră apelantul că instanța de fond în mod greșit a constatat că la semnarea actului de primire-predare din 27 iulie 2021 pârâta Condratiuc Ecaterina nu a manifestat nici un dezacord cu deteriorările constatate, semnând actul la data întocmirii, fără careva obiecții și rezerve.

La acest capitol apelantul menționează că, potrivit actului de primire predare, care este parte componentă a contractului de locațiune, la capitolul Inspecția și Daune noi la primire, există indicate deteriorările automobilului constatate în urma accidentului rutier. Iar la capitol total daune/suma Euro este indicat CDW0.

Astfel, consideră apelantul că prin aceste indicații, locatorul (Auto Rent Expert) a recunoscut valabilitatea poliței de asigurare CSW și lipsa cărorva datorii a locatarului – Condratiuc Ecaterina față de locator „Auto Rent Expert” SRL. Tocmai din acest motiv, fiind sigur că prin polița CDW este asigurat de orice obligație pecuniară, pârâta a semnat actul de primire predare și nicidecum nu a tras atenție la deteriorările indicate în act.

Apelantul Condratiuc Ecaterina mai accentuează că, la examinarea defectelor automobilului nu a participat și nici nu a fost invitată să participe. Prin urmare fiind lipsită de dreptul de a obiecta în privința constatărilor realizate de compania ”AutoFrame-FM”SRL.

Mai mult ca atât, consideră apelanta că volumul pieselor și lucrărilor descrise în actul preventiv este unul exagerat care nu corespunde elementelor cu actul de predare primire a autoturismului din 27 iunie 2021.

Prin urmare, instanța de fond a constatat greșit că valoarea prejudiciului este în mărime de 134 641 lei și că această valoare este probată și întemeiată. În opinia apelantei la materialele cauzei lipsesc probe care să confirme încasarea prejudiciului solicitat de reclamant.

În această ordine de idei, apelanta consideră că hotărârea instanței de fond urmează de a fi casată, cu emiterea unei noi decizii prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă.

Actele de procedură:

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 20 martie 2023 apelul formulat de Condratiuc Ecaterina prin intermediul avocatului Igor Ciuru a fost acceptat spre examinare și s-a intentat procesul în instanța de apel. S-a fixat ședința de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare. Concomitent s-a oferit posibilitate participanților la proces de a prezenta referința cu înscrisuri, formularea demersurilor necesare, prezentarea /reclamarea probelor.

Argumentele părții expuse în ședința instanței de apel:

În ședința instanței de apel *apelanta Condratiuc Ecaterina fiind reprezentată de avocatul Igor Ciuru* a susținut integral cererea de apel solicitând admiterea apelului, casarea hotărîrii cu emiterea unei noi soluții prin care cererea de chemare în judecată formulată de ,,Auto Rent Expert” să fie respinsă.

Suplimentar avocatul Igor Ciuru a menționat că, soluția instanței de fond de a încasa de la Condratiuc Ecaterina dauna de 134 641 lei este neîntemeiată, deoarece apelanta s-a aflat în posesia asigurării CDW care este echivalentul unei asigurări CASCO și care presupune acoperirea oricăror defecțiuni. Instanța nu a ținut cont de faptul dat și nici nu s-a expus în hotărârea sa despre asigurarea pe care o avea Condratiuc Ecaterina.

Accentuează avocatul că, automobilul a fost asigurat, iar Condratiuc Ecaterina pe lângă asigurarea de bază a achitat suplimentar 60 de euro, câte 10 euro pe zi. Această asigurare a fost anume pentru a preveni orice incident neplăcut.

În opinia apelantului, instanța de fond greșit a constatat că la semnarea actului de primire-predare din 27 iulie 2021 pârâta Condratiuc Ecaterina nu a manifestat nici un dezacord cu deteriorările constatate, semnând actul fără înaintarea unor

obiecții și rezerve. În acest sens, avocatul accentuează că potrivit actului de primire-predare la capitolul inspecții și daune noi la primire sunt indicate deteriorările automobilului constatate, iar la capitolul daune este indicat suma de 0 (zero). Prin urmare, consideră avocatul că de către reclamant a fost recunoscută valabilitatea poliție de asigurare. Condratiuc Ecaterina nu a obiectat asupra actului de primire-predare din considerentul la capitolul daune este indicată suma de 0 (zero) lei.

Mai accentuează avocatul că, evaluarea automobilului s-a făcut unilateral de reclamant. Condratiuc Ecaterina nu a fost anunțata despre faptul evaluării automobilului. Suma pe care reclamantul o solicită spre încasare rezultă dintr-un act prealabil, reclamantul neprezentând o careva factură fiscală din care ar reieși că piesele deteriorate au fost reparate, iar valoarea reparației constituie suma solicitată de reclamant și nu alta. Consideră că atât timp cât reclamantul, prin prisma art. 118 CPC, nu a prezentat probe din care ar reieși sumele solicitate de reclamant, aceste sume nu pot fi încasate.

Avocatul mai accentuează că deteriorările stabilite în cazul actului de primire-predate nu corespunde cu actul de defecțiune.

La întrebările instanței avocatul Igor Ciuru a remarcat că, în cazul în care reclamantul ar fi achitat serviciile de reparație a automobilului, în ordine de regres putea fi încasată suma achitată pentru reparație. În prezenta acțiune, reclamantul nu poate solicita repararea prejudiciului de 134 641 lei.

Intimatul ,,Auto Rent Expert" în ședința instanței fiind reprezentat de avocatul Grigore Mazarenco, a pledat pentru respingerea cererii de apel cu menținerea hotărîrii instanței de fond.

Suplimentar avocatul Grigore Mazarenco a menționat că în contractul de locațiune la pct. 9 și 10 sunt prevăzute anumite condiții speciale. Apelanta nu a respectat condițiile date, s-a deplasat cu mașina pe contrasens și a provocat un accident.

Accentuează avocatul că, Condratiuc Ecaterina nu avea asigurare CASCO, dar avea asigurare obligatorie de răspundere civilă auto (RCA). Condratiuc Ecaterina fiind recunoscută vinovată de comiterea accidentului rutier, compania de asigurare a reparat automobilul pe care l-a avariat, adică celălalt automobil. Automobilul care era condus de Condratiuc Ecaterina urma să fie reparat de către ea, personal. În acest caz asigurare nu este prevăzută.

Referitor la mențiunea CDW din contract, avocatul a menționat că aceasta este o plată pe care Condratiuc Ecaterina o achită câte 10 euro pe zi pentru ca să-i scadă din dauna care o va aduce automobilului, și aceasta se referă la situația de protecție în caz de furt al automobilului.

Susține avocatul Grigore Mazarenco că în pct. 9 al contractului există prevăzute regulile de excludere a asigurării CDW, chiar dacă CDW este achitat și aceste cazuri se referă la:

- nerespectarea semnelor de circulație,
- trecerea pe contrasens în trafic, și atunci când o astfel de trecere este interzisă de regulile de circulație,
- depășirea vitezei,
- trecerea la semnul roșul al semaforului.

La caz, Condratiuc Ecaterina a condus automobilul pe contrasens.

Menționează că, la pct. 10 al contractului există indicată responsabilitatea clientului pentru daune și furt. Astfel, pachetul de protecție reduce responsabilitatea conducătorului pentru o parte din vehicul în caz de accident. În cazul în care nu este acceptat CDW, clientul este atras la răspundere patrimonială pentru valoarea totală a daunei. Faptul că apelanta mergea pe contrasens este stabilit prin procesul verbal de contravenție pe accidentul rutier.

Referitor la neinformarea apelantei despre evaluarea pagubelor, avocatul a menționat că Condratiuc Ecaterina a comandat automobilul prin intermediul poștei electronice. Tot prin intermediul poștei electronice aceasta a fost informată despre evaluarea automobilului. Susține că, anul de ediție a automobilul KIA comandat de Condratiuc Ecaterina este 2018. Acest automobil a fost procurat de *„Auto Rent Expert”* de la reprezentanța KIA în Moldova. Evaluarea și repararea s-a încredințat anume reprezentanței KIA în Moldova de la care a fost procurat automobilul.

Referitor la argumentul apelantului precum că deteriorările stabilite în cazul actului de primire-predate nu corespund cu actul de defecțiune, avocatul Grigore Mazarenco a menționat că, automobilul a fost lovit în față, fapt evident odată ce trei airbag-uri s-au declanșat. În procesul verbal întocmit de organul de poliție la fel este stabilit că automobilul a fost lovit în față. Reclamantul la înaintarea acțiunii a solicitat contravaloarea pieselor care au fost deteriorate la automobil, doar pentru partea din față.

La întrebările avocatului avocatul Igor Ciuru către avocatul Grigore Mazarenco, s-a menționat că automobilul nici în prezent nu a fost reparat. Prin prezenta acțiune s-a solicitat repararea prejudiciului cauzat care urmează de a fi încasat pentru a putea fi reparat automobilul.

Aprecierea instanței de apel:

Ascultând părțile, verificând legalitatea actului judiciar contestat prin prisma argumentelor invocate şi a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept material şi procedural aplicabile speței date, Colegiul Civil al Curţii de Apel Bălți consideră necesar de a respinge apelul și menține hotărârea instanței de fond, din considerentele ce succed.

În conformitate cu art.362 alin.(1) CPC, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Instanța de apel constată că judecătoria Drochia, sediul Central a pronunțat dispozitivul hotărârii la 1 noiembrie 2022 (f.d.75) iar cererea de apel preliminară a fost depusă la 22 noiembrie 2022 (f.d. 86), prin urmare, apelantul s-a încadrat în termenul de contestare.

Potrivit prevederilor art.385 lit. a) CPC, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să mențină hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 239 CPC, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță şi pe probele cercetate în ședință de judecată.

Analiza pe care judecătorul o face în legătură cu motivele de fapt şi de drept, care i-au format convingerea în sensul unei anumite soluții trebuie să fie clară şi simplă, precisă, conchisă şi fermă, să aibă putere de convingere.

Această dispoziție legală a fost adoptată în scopul de a asigura o bună administrare a justiției, de a întări încrederea justițiabililor în hotărârile judecătorești şi de a da posibilitatea instanțelor superioare să-şi exercite controlul judecătoresc.

Suplimentar, Colegiul remarcă că hotărârea este întemeiată, dacă în ia sunt expuse toate circumstanțele care au importanță la soluționarea cauzei și care au fost verificate în ședința de judecată multilateral, complet și au fost elucidate probele privind circumstanțele constatate ale cauzei. Concluziile privind circumstanțele de fapt ale cauzei se motivează în hotărâre prin probele enumerate în art.117 CPC, iar în conformitate cu art.118 alin. (5) CPC, instanța judecătorească (judecătorul) este în drept să propună părților și altor participanți la proces, după caz, să prezinte probe suplimentare și să dovedească faptele ce constituie obiectul probațiunii pentru a se convinge de veridicitatea lor.

În conformitate cu prevederile art.121 Codul de procedură civilă, instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.

Articolul 130 alin. (1) Cod de procedură civilă, statuează că instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În temeiul art.240 alin. (1) Cod de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul

raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii şi admisibilitatea acțiunii.

În conformitate cu prevederile art.118 al-le (1) - (3) Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor şi obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Partea care nu a exercitat pe deplin obligația de a dovedi anumite fapte este în drept să înainteze instanței judecătorești un demers prin care solicită audierea părții adverse în privința acestor fapte dacă solicitarea nu se referă la circumstanțele pe care instanța le consideră dovedite. Circumstanțele care au importantă pentru soluționarea justă a pricinii sânt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile şi obiecțiile părților şi ale altor participanți la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.

În corespundere cu art.6 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale şi jurisprudența CEDO, instanțele de judecată sunt obligate să motiveze hotărârile sale, care vor trebui să conțină circumstanțele cauzei constatate de instanță, probele pe care se întemeiază concluziile referitor la admiterea sau respingerea acțiunii, alte chestiuni ce au fost soluționate în cadrul judecării pricinii, legea materială şi/sau procedurală aplicată în cadrul judecării pricinii, argumentele instanței în caz de respingere a unor probe prezentate de participanți etc.

Actele cauzei atestă că la data de 10 februarie 2022 reclamantul ,,Auto Rent Expert" SRL s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Ecaterinei Condratiuc prin care solicită încasarea datoriei în sumă de 134 641 lei, ca rezultat al deteriorării automobilului KIA PICANTO cu număr de înmatriculare *****, pe care pârâta l-a primit în urma încheierii contractului de locațiune nr. ***** la data de 23 iulie 2021.

Prin hotărârea judecătoriei Drochia, sediul Central din 1 noiembrie 2022, acțiunea depusă de ,,Auto Rent Expert" SRL a fost admisă. S-a încasat de la Condratiuc Ecaterina în beneficiul ,,Auto Rent Expert" SRL datoria în sumă de 134 641 lei și cheltuielile de judecată formate din: taxa de stat achitată de reclamant la înaintarea acțiunii în sumă de 4 488 lei și suma de 5 975 lei, drept cheltuieli pentru asistența juridică.

Pentru a se pronunța în acest mod, instanța de fond a reținut că în urma accidentului rutier, vinovat de comiterea căruia a fost recunoscut Condratiuc Ecaterina a fost defectat automobilul de model KIA PICANTO n/î ***** pe care aceasta îl deținea în baza contractului de locațiune încheiat cu ,,Auto Rent Expert" SRL. Prejudiciu material survenit în urma deteriorării automobilului KIA PICANTO n/î ***** este de 134 641 lei și se confirmă prin factura nr. ***** din *****. La fel, instanța reține că reclamantul ,,Auto Rent Expert" SRL pe parcursul examinării cauzei a avut cheltuieli de judecată, formate din cheltuieli de asistență

juridică în sumă de 5975 lei și cheltuieli de achitare a taxei de stat în sumă de 4488 lei.

Exprimându-și dezacordul cu soluția instanței de fond, Condratiuc Ecaterina prin intermediul avocatului Igor Ciuru o contestă cu apel, solicitând casarea acesteia cu emiterea unei noi decizii prin care acțiunea reclamantului ,,Auto Rent Expert" SRL să fie respinsă integral.

Conform art.373 Cod de procedură civilă, (1) instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor şi obiecțiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanță. (2) În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importantă pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces. (3) În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanța de apel se pronunță în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanță. (5) Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. (6) Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situație mai dificilă decât aceea din hotărârea atacată cu apel, cu excepția cazurilor când consimte şi când hotărârea este atacată şi de alți participanți la proces.

Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres obligă instanța de apel să verifice circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar invocate de părți şi este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei și să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Or, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinându-se rolul determinant al concluziilor instanței de apel, ultima are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însușirea motivelor instanței inferioare (*Hirro Balani vs Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis vs Grecia nr. 21522/93 din 29.05.1997 §43*).

Raportând dispozițiile normelor suscitate la circumstanțele cauzei, evaluând soluția primei instanțe prin prisma raționalismului pretențiilor înaintate în raport cu circumstanțele de fapt și de drept invocate, instanța de apel consideră necesar să mențină hotărârea instanței de fond din următoarele.

Conform art. 774 alin. (1) Cod civil, în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestaţii, iar debitorul este ţinut să o execute. Prestaţia poate consta în a da, a face sau a nu face.

Potrivit art. 775 Cod civil, debitorul şi creditorul trebuie să se comporte cu bună-credinţă la momentul naşterii, pe durata existenţei, la momentul executării şi stingerii obligaţiei. Este nulă clauza prin care se derogă de la dispoziţiile alin. (1).

În conformitate cu prevederile art. 776 Cod civil, obligaţiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) şi din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condiţiile legii.

În conformitate cu art. 1251 Cod civil, prin contractul de locațiune, o parte (locator) se obligă să dea celeilalte părţi (locatar) un bun determinat individual în folosință temporară sau în folosință şi posesiune temporară, iar aceasta se obligă să plătească chirie.

În ședința instanței de apel s-a stabilit cu certitudine că, la data de 23 iulie 2021 între ,,Auto Rent Expert" SRL (în calitate de locator) și Condratiuc Ecaterina (în calitate de locatar) a fost încheiat contractul de locațiune nr. *****, prin care locatorul a transmis iar locatarul a primit în posesie și folosință temporară automobilul de model KIA PICANTO n/î *****, pe un termen de 6 zile, adică pînă la data de 29 iulie 2021, pentru care locatorul a achitat câte 26 euro pe zi, iar în total 156 euro.

Conform pct. 7 al contractului de locațiune, după achitarea sumelor stabilite la semnarea contractului, locatarul va primi în folosință temporară autovehiculul prin semnarea actului de predare (anexa 3), care confirmă că locatorul a predat autovehiculul către locatar în stare corespunzătoare care permite utilizarea acesteia conform destinației: conducerea doar pe drumuri publice. Împreună cu autovehiculul clientului i se transmit actele autovehiculului: certificatul de înmatriculare, polița de asigurare RCA, Raportul reviziei tehnice, set 2 plăci, set legislativ și 1 cheie de demaraj, cat și a bunurilor. Orice comentarii privind starea externă/tehnică a autovehiculului la predare în locațiune sunt indicate în secțiunea corespunzătoare a actului de predare Anexa 3.

Iar conform pct. 12 al contractului de locațiune, clientul s-a obligat să restituie autovehiculul închiriat în starea în care i-a fost transmis, la data, timpul și locul prevăzut în contract, cu rezervorul plin și cu un kilometraj care nu depășește numărul de kilometri menționați în contract. Locatorul va inspecta autovehiculul împreună cu locatarul și vor semna actul de primire (anexa 3) cu mențiuni referitoare la starea acestuia. Locatarul va achita suplimentar sau locatorul va reține parțial/integral depozitul pentru plata sumelor de chirie în cazul prelungirii locațiunii și/sau depășirea numărul de kilometri, conform ratelor stabilite în contract, suma pentru repararea prejudiciilor/daunelor produse, amenzi, compensări pentru bunurilor pierdute conform tarifelor stabilite în anexa nr. 2.

Conform art. 1254 alin. 1 Cod civil, locatorul este obligat să predea locatarului bunul în starea corespunzătoare, conform destinației convenite prin contract, şi să menţină bunul în această stare pe durata locațiunii.

Actele cauzei atestă că la data de, la data de 27 iunie 2021 în jurul orei 11:40 pe str. ***** din mun. Chișinău, s-a produs un accident rutier cu implicarea a două automobile: a automobilului de model KIA PICANTO n/î ***** condus de

Condratiuc Ecaterina și a automobilului de model Renault cu n/î ***** condus de *****. Conform procesului verbal cu privire la contravenție din 27 iulie 2021, vinovat de comiterea accidentului rutier a fost recunoscut, în temeiul art. 242 alin. 2 Cod Contravențional, – conducătorul automobilului KIA n/î ***** -Condratiuc Ecaterina, pentru care i s-a aplicat o amendă în mărime de 24 unități contravenționale, ceea ce reprezintă 1200 lei.

Potrivit actului de primire-predare din 27.07.2021 rezultă că Condratiuc Ecaterina a predat către ,,Auto Rent Expert" SRL automobilul KIA PICANTO n/î ***** la data de 27.07.2021 ora 17:10, cu anumite deteriorări (f.d. 16).

Potrivit facturii nr. ***** din *****, emise de „Autoframe-FM" SRL pentru reparația automobilului de model KIA PICANTO n/î *****, sunt necesare piese costul căreia constituie suma de 134 641 lei (f.d. 17-18).

Astfel, reclamantul ,,Auto Rent Expert" SRL în vederea soluționării litigiului pe cale amiabilă, la data de 1 noiembrie 2021 s-a adresat cu o cerere către Ecaterina Condratiuc solicitând repararea prejudiciului cauzat, ca urmare a accidentului rutier produs la 27.07.2021, în sumă de 134 641 lei (f.d.9).

Neprimind nici un răspuns la cerere sa, ,,Auto Rent Expert" SRL la data de 10 februarie 2022 s-a adresat instanței de judecată cu acțiune împotriva lui Condratiuc Ecaterina solicitând încasarea sumei de 134 651 lei cu titlu de prejudiciu material adus automobilului KIA PICANTO n/î ***** ca urmare a accidentul rutier survenit la 27 iulie 2021, vinovat de care se face pârâta.

În conformitate cu art. 9 alin. 1 Cod civil, drepturile şi obligaţiile civile apar în temeiul legii, precum şi în baza actelor persoanelor fizice şi juridice care, deşi nu sînt prevăzute de lege, dau naştere la drepturi şi obligaţii civile, pornind de la principiile legislaţiei civile.

Iar potrivi art. 9 alin. 2 lit. a) și f) Cod civil, drepturile şi obligaţiile civile apar: a) din contracte şi din alte acte juridice. f) în urma cauzării de prejudicii unei alte persoane;

Potrivit art. 19 alin. 1 și 2 Cod civil, în condițiile legii, persoana lezată într-un drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial şi nepatrimonial cauzat astfel. (2) Se consideră prejudiciu patrimonial cheltuielile pe care persoana lezată le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului sau interesului recunoscut de lege încălcat, distrugerea sau deteriorarea bunurilor sale (daună reală), precum şi profitul ratat ca urmare a încălcării dreptului sau interesului recunoscut de lege (profit ratat).

Conform pct. 9 din contractul de locațiune nr. *****, pe toată perioada locațiunii, locatarul este responsabil pentru prejudiciile aduse terților, cît și pentru daune și prejudicii provocate autovehiculului închiriat, în cazul cînd sînt cauzate ca urmare a încălcării grave a regulilor de utilizare a autovehiculului (excluderi din asigurări), și anume:

- folosirea autovehiculului închiriat conform destinației: conducerea doar pe drumuri publice, încălcarea instrucțiunilor de utilizare a autovehiculului, după exemplu dar fără a se limita la transportul de mărfuri periculoase, folosirea autovehiculului în scop de remorcare, participarea la orice competiție/cursă;

- admiterea înrăutățirii stării autoturismului ori creează un pericol real pentru o asemenea înrăutățire;

- depășirea kilometrajului specificat în contract cu peste 1000 km;

- conducerea autovehiculului de către persoana care se află sub influența alcoolului sau a drogurilor (inclusiv respingerea expertizei medico-legale);

- încheierea unui contract se sublocațiune fără acordul locatorului sau transmiterea autovehiculului unei persoane neautorizate (șofer suplimentar) sau care nu are un permis de conducere valabil pentru a conduce categoria respectivă de autovehicul;

- nerespectarea semnelor de circulație rutieră: **trecerea pe contrasens în trafic**, atunci cînd o astfel de trecere este interzisă de regulile de circulație rutieră; depășirea limitei de viteză cu mai mult de 20 km/oră; trecerea la semnalul interzis (roșu) al semaforului sau al agentului de circulație; încălcarea regulilor de trecere pe calea ferată; în cazul plecării șoferului de la locul accidentului rutier;

- trecerea cu autovehiculul închiriat peste frontiera R. Moldova fără permisiunea prealabilă a locatorului;

- în cazul furtului autovehiculului cu cheia și/sau certificatul de înmatriculare al autovehiculului.

La rîndul său, pct. 13 din contractul de locațiune menționat prevede că, clientul este necondiționat responsabil pentru orice daună sau furt cauzat autovehiculului. Dauna reprezintă un prejudiciu cauzat autovehiculului care nu este uzură normală și include: deteriorare a orice parte a caroseriei (exterior), jantelor, anvelopelor, farurilor, parbrizului și habitaclu (interiorului) sînt imputate clientului conform anexei nr. 2 (lista de despăgubiri daune).

În conformitate cu prevederile art. 901 alin. 5 a Codului civil, neexecutarea obligaţiei înseamnă orice abatere, cu sau fără justificare, de la executarea corespunzătoare a obligaţiei şi include neexecutarea totală sau parţială a obligaţiei, executarea necorespunzătoare sau cu întîrziere a obligaţiei.

Articolul 936 alin. 1 și 2 Cod civil prevede că, despăgubirile pentru prejudiciul patrimonial cauzat prin neexecutarea obligaţiei reprezintă suma de bani care va pune creditorul, pe cît este posibil, în situaţia în care s-ar fi aflat dacă obligaţia s-ar fi executat în mod corespunzător. Aceste despăgubiri acoperă dauna suferită real (inclusiv cheltuielile suportate şi reducerea valorii bunului) şi profitul ratat de creditor. Creditorului îi revine sarcina de a demonstra mărimea prejudiciului pentru care cere despăgubiri.

În litigiul dedus judecății, Colegiul Civil atestă existența raportului de cauzalitate dintre accidentul rutier produs la data de 27 iulie 2021 şi prejudiciul material în sumă de 134 641 lei solicitat de reclamantul ,,Auto Rent Expert" SRL", or după cum rezultă din materialele cauzei, apariția prejudiciului adus automobilului KIA PICANTO n/î ***** prin deteriorarea lui s-a datorat încălcării de către Condratiuc Ecaterina a prevederilor contractului de locațiune nr. *****, și anume încălcarea obligației de respectare a regulilor de circulație rutieră și să nu treacă pe contrasens în trafic, atunci cînd o astfel de trecere este interzisă de regulile de circulație rutieră (pct. 9 din contract). Or, potrivit procesului verbal cu privire la contravenție din 27.07.2021 în culpa lui Condratiuc Ecaterina a fost reținut faptul că dînsa, deplasându-se pe str. ***** mun. Chișinău, nu a ținut cont de situația rutieră și dexteritatea în conducere, a ignorat cerințele marcajului rutier 1.3, nu a manifestat prudență în trafic, a ignorat prevederile pct. 40 alin.1 lit.b); 45 alin. 1 și 2 al Regulamentului circulației rutiere, și efectuând manevră de virare la stânga sau întoarcerii, n-a cedat trecerea autovehiculelor ce se deplasa din sens opus, iar ca rezultat s-a ciocnit cu autovehiculul de model Renault cu n/î ***** *****, condus de cet. *****.

Raportând materialele cauzei la cadrul legal enunțat, Colegiul Civil reține că împrejurările faptice ale acțiunilor pârâtei Condratiuc Ecaterina îi oferă dreptul reclamantului "Auto Rent Expert" SRL de a pretinde recuperarea prejudiciului material cauzat ca urmare a deteriorării automobilului în urma accidentului rutier, iar instanța de fond corect a admis o astfel de solicitare.

Colegiul civil va respinge alegațiile reprezentantului apelantei Condratiuc Ecaterina, avocatului Igor Ciuru precum că, apelanta ar fi exceptată de la repararea prejudiciului odată ce automobilul deținut în posesie conform contractului de locațiune nr. ***** ar fi fost asigurat conform regulilor CDW, în condițiile în care pct. 10 al contractului de locațiune (Pachetul de protecție) prevede că, responsabilitatea clientului pentru daune și furt poate fi limitată prin pachetul de protecție opțional achitat de client la semnarea contractului, doar cu condiția respectării prezenților T&C (pct. Excluderi):

- pachetul de protecție ,,Collision Damage Waier" (CDW) reduce responsabilitatea conducătorului auto pentru o parte a autovehiculului în caz de accident. **În cazul în care nu este acceptat CDW, din cauza prevederilor protecțiilor T&C (excluderi), clientul va fi tras la răspundere pentru valoarea totală a daunelor**. În cazul în care CDW este deja inclus în rata de locațiune, clientul poate alege TOP Cover CDW sau Super Cover pentru a reduce responsabilitatea financiară (franciza) pentru daune.

Iar conform pct. 9 al contractului (Excluderi), părțile au prevăzut reguli de utilizare autovehiculului ce exclud cazul de asigurare, cum ar fi la caz, nerespectarea semnelor de circulației rutieră: **trecere pe contrasens în trafic**,

atunci când o astfel de trecere este interzisă de regulile de circulație rutieră, depășirea limitei de viteză cu mai mult de 20 km pe oră; trecerea la semnele interzise (roșu) al semaforului sau al agentului de circulație, încălcarea regulilor de trece pe calea ferată, în cazul plecării șoferului de la locul accidentului rutier.

Raportând conținutul prevederilor contractuale prin prisma situației din speța dată, Colegiul civil atestă că, odată ce apelanta Condratiuc Ecaterina ca locatar (client) nu a respectat regulile stabilite în baza contractului de locațiune nr. ***** (pct. 9 Excluderi), este susceptibilă în baza pct. 10 și 13 din contract (Pachete de protecție și daune), să suporte consecințele acestei neexecutări, la caz să reparare prejudiciul în mărime deplină în sumă de 134 641 lei.

Referitor la argumentul reprezentantului apelantei Condratiuc Ecaterina, avocatului Igor Ciuru în ce privește dezacordul cu deteriorările constatate, Colegiul reține că actul de predare-primire a automobilului din 27.07.2021 conține semnătura apelantei Condratiuc Ecaterina, iar din conținutul acestuia nu se identifică careva obiecții sau restricții în ce privește deteriorările descrise pentru automobilul KIA PICANTO n/î *****.

Ce ține de argumentul reprezentantului apelantei Condratiuc Ecaterina, avocatului Igor Ciuru precum că instanța de fond nu a ținut cont de faptul că, pârâta nu a participat la evaluarea defectelor automobilului și nici nu a fost invitată să participe, Colegiul Civil îi consideră declarativ; or, după cum rezultă din cererea de la f.d. 9, ”Auto Rent Expert” SRL a invitat apelanta Condratiuc Ecaterina să se prezinte la data de 22 noiembrie 2021, la adresa mun. Chișinău, bulevardul Constantin Negruzii 10, orele 14:00 pentru a participa la examinarea automobilului accidentat Kia PICANTO n/î ***** și a face cunoștință cu calculul de cost al reparației; cererea i-a fost remisă pe adresa de domiciliu stabilită de agentul constatator în procesul verbal cu privire la contravenție: r-nul Drochia, s. *****, iar conform pct. 2 din Regulile privind prestarea serviciilor poștale, aprobate prin hotărârea Guvernului nr. 1457 din 30 decembrie 2016, prin noțiunea de *trimitere nereclamată* – se înțelege trimitere poștală care nu a fost distribuită (predată) destinatarului din cauza nesolicitării sau refuzului de recepționare a acesteia (f.d. 10).

Drept urmare a considerentelor menționate, Colegiul ajunge la concluzia de a respinge apelul declarat de Condratiuc Ecaterina prin intermediul avocatului Igor Ciuru și de a menține hotărârea instanței de fond ca legală și întemeiată.

În conformitate cu prevederile art. 385 lit. a) CPC, Colegiul Civil

D E C I D E :

Se respinge apelul declarat de Condratiuc Ecaterina prin intermediul avocatului Igor Ciuru.

Se menține hotărârea judecătoriei Drochia, sediul central, din 01 noiembrie 2022, emisă în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată formulată de SRL „Auto Rent Expert” către Condratiuc Ecaterina cu privire la încasarea datoriei.

Decizia este definitivă, însă poate fi atacată cu recurs, la Curtea Supremă de Justiție, în termen de două luni de la comunicare, prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Președintele ședinței,
judecătorul Stela Procopciuc

Judecătorii: Dumitru Corolevschi

Diana Stănilă